

PRIVATE LIBRARY
OF WILLIAM L. PETERS

Overgedrukt uit het Verslag van de 70e Wintervergadering der Ned. Ent. Ver. op 14 Februari 1937. Gepubliceerd in Tijdschrift voor Entomologie LXXX, 1937.

voor
W. L. Peters

De heer **L**Geijskes deelt een en ander mede omtrent zijne vondsten van nieuwe en zeldzame *Neuropteroidea* voor de fauna.

1. *Ephemeroptera*: Spr. vond te Wageningen in den Rijn op 19.V.36 aan de onderzijde van een bazaltblok aan een kribhoofd, eene nymfhe van *Ecdyonurus insignis* Eat., welke soort voor ons land alleen uit Limburg, van de Maas, bekend is. Zij werd daar te Maastricht, St. Pieter, Oud-Vroenhoven (Maurissen) en Venlo (v. d. Brandt) gevonden (zie Cat. Albar da 1889, T. v. E. XXXIII, p. 265). Het insect leeft bij voorkeur in den benedenloop van rivieren, doch is ook in grootere bergbekken gevonden en heeft eene groote verspreiding op het Europeesch continent, van Engeland tot in den Balkan. De naaste vindplaatsen in Duitschland zijn Nahe bij Rheingrafenstein en Kreuznach en de Ahr bij Heimersheim (Schoenemund, Tierw. Deutschl. I.19.1930, p. 21 en 83).

Aan de Swalm te Swalmen (L.) trof spr. op 6 Juli 1936 enkele imagines van *Paraleptophlebia cincta* aan, waarvan tot nu toe uit ons land alleen 1 nymfhe bekend was uit de Mechelder beek (L.) (de Vos 1930, Int. Rev. d. ges. Hydrobiol. u. Hydrogr. Bd. 24, Heft 5/6 p. 487). De soort

is van verschillende plaatsen in het aangrenzende Deutsche Middengebergte bekend.

2. *Odonata*. Op 18 Sept. 1936 ving Spr. te Wageningen een ♂ van *Sympecma fusca* v. d. L., terwijl hem aldaar tot nog toe alleen de zeer naverwante *S. paedisca* Br. talrijk onder oogen kwam. Dit is de tweede vondst van *S. fusca*, ten Noorden van de groote rivieren; de eerste werd ruim tien jaren geleden door den heer L i e f t i n c k te Epe (Geld.) gedaan. Eene derde Noordelijke vindplaats is Leeuwarden. Spr. trof nl. in de oude collectie der N.E.V. te Wageningen een ♂ van *S. fusca* aan, op 30. VII. te Leeuwarden door H. A l b a r d a gevangen. Door deze vondsten blijkt thans, dat deze Zuidelijke soort vermoedelijk overal op de diluviale gronden, ook in de Noordelijke provincies, voorkomt, alhoewel daar slechts in zeer gering aantal. In Brabant en Limburg daarentegen is het insect gewoon, doch hier ontbreekt, voorzoover tot nu toe bekend, de juist in de diluviale streken boven de groote rivieren vrij algemeen voorkomende *S. paedisca* Br.

Eene tweede belangrijke vondst deed Spr. in Juli te Wageningen. In den tuin van het Lab. v. Ent. ving Spr. op 3 Juli een jong ♀ van de zeldzame *Erythromma viridulum* Charp. Hiervan was slechts 1 exemplaar (♂) als inlandsch bekend, in Juni 1917 door den heer W i l l e m s e bij Heerlen gevangen. Door het tweede exemplaar opmerksaam geworden, stelde Spr. een onderzoek naar de herkomst van dit diertje in, en kreeg spoedig een vermoeden, dat de soort zich uit de kleipoelen in de uiterwaarden ontwikkelt. Inderdaad werd 11 Juli d.a.v. een ♂ aan een dezer poelen aangetroffen, waarbij tevens het voorkomen van den grooten *Anax imperator* Leach alhier werd geconstateerd. Door de slechte weersomstandigheden en het hooge water konden toen geene verdere nasporingen meer verricht worden, doch dit jaar zal naar de nymphen worden uitgezien.

Voorts kon Spr. te Brunssum (L.) in een wat verveend gedeelte van een beekje in de heide een aantal exemplaren van *Ischnura pumilio* Charp. buitmaken, waarvan op 12 Juni 1936 bij zonnig weer, zoowel uitkomende als copuleerende dieren werden waargenomen. De insecten hielden zich bij voorkeur op tusschen de lage vegetatie van *Juncus supinus*. Alleen de type-vorm was aanwezig; de fraaie var. *aurantiaca* de Selys werd niet gezien. Op 6 Juli zag Spr. te Swalmen aan de Swalm de fraaie en zeldzame *Ophiogomphus serpentinus* Charp. in vrij groot aantal, terwijl hem van deze soort ook 1 ♂ uit Maastricht bekend werd, door Rector C r e m e r s ter determinatie toegezonden. Deze Gomphide huist dus, behalve in de Maas zelf, ook in de zijriviertjes daarvan. Van de alleen uit Belfeld (L.) bekend geworden *Cordulegaster annulatus* Latr. trof Spr. in de coll. S m i t s v a n B u r g s t,

thans te Wageningen, twee ♂ ♂ aan, gevangen door Sm. v. B. in de omgeving van Breda in 1894 en 1907. Deze vondst doet het vermoeden rijzen, dat de soort in het Zutden, en misschien ook in het Oosten van ons land, nog op verschillende plaatsen te vinden zal zijn.

3. Over de *Plecoptera* kan Spr. thans kort zijn, daar eene uitvoerige bewerking hiervan door hem in 't vooruitzicht wordt gesteld. Het aanwezige inlandsche materiaal is thans geheel doorgedetermineerd, en daarbij is gebleken, dat het aantal inlandsche soorten thans op 28 moet worden gebracht. Albar da (l.c.) geeft in zijne lijst 20 soorten op, doch hiervan dient *Nemura cinerea* Oliv. te vervallen. Daarentegen worden door Albar da 3 soorten aangegeven, welke Spr. nòch in diens collectie, nòch in het overige inlandsche materiaal heeft kunnen terugvinden. Deze zijn *Isopteryx burmeisteri* Pict., *Dinocras cephalotes* Curt. en *Perla abdominalis* Burm. Doordat vooral de laatste twee goed herkenbare soorten zijn, en er overigens in de coll. Alb. buitenlandsch materiaal goed van staat gedetermineerd, ziet Spr. er weinig bezwaar in, ze toch voor de Nederlandsche fauna te handhaven. Van de 3 door Mej. de Vos (l.c.) opgegeven soorten moeten, behalve *Nemura variegata*, de beide andere vervallen wegens onjuiste determinatie, die deels mede een gevolg is van het feit, dat een aantal nymphenstadia onder foutieve soortnamen zijn beschreven.

4. Onder de *Trichoptera* heeft Spr. weer enkele nieuwe inlandsche soorten ontdekt. Het zijn *Hydroptila dampfi* Ulm., *Orthotrichia tetensii* Kolbe en *Oxyethira* sp. (geen *costalis* Curt.), de laatste alleen in het vrouwelijk geslacht, zoodat de soort niet nader was te bepalen. De genoemde insecten zijn zeer kleine motachtige diertjes, behoorende tot de *Hydroptilidae*. *Hydroptila dampfi* Ulm. werd in Juli 1935 in grooten getale aan de Kagerplassen ontdekt. Zij werd aldaar op de oeverplanten en onder betonblokken, die ter beschoeiing aan den waterkant waren aangebracht, aangetroffen. Het heeft Spr. vrij veel moeite gekost, om de soort gedetermineerd te krijgen, doch ten slotte gelukte dit met volkomen zekerheid. Het bleek, dat dit insect eerst in 1929 door Ulmer (Zool. Anz. 80) voor slechts 2 ♂ ♂, één afkomstig uit Königsberg, en het ander afkomstig van het Frische Haff, beschreven is. Vermoedelijk ontwikkelt de soort zich aldaar uit de Oostzee. Haar voorkomen hier te lande is dus geheel onverwacht, en wellicht mede een gevolg van het voorhanden zijn van gunstige levensvoorwaarden in onze zwak-brakke Zuid-Hollandsche plassen.

Orthotrichia tetensii Kolbe werd eveneens aan de Kagerplassen ontdekt. Bij Warmond werd aan het venster van een bootenhuis bij Poelmeer op 9 Juli 1935 1 ♂ gevangen. Later trof Spr. ook poppen van deze soort aan op de onder-

zijde van plompebladeren in een wiel bij Wageningen (15.8.36), die op den 27sten Aug. d.a.v. enkele imagines ♂ ♀ leverden. Van eene niet nader bekende *Oxyethira*-soort trof Spr. op 12 Juni 1936 twee ♀ ♀ in de dichte Juncus-vegetatie van een bronnetje in de Brunsummerheide (L.) aan. Het bleek Spr. aan microscopische preparaten van de abdomina, dat wij hier niet te doen hebben met de soort *costalis* Curt., den eenigen bekenden inlandschen vertegenwoordiger van het geslacht *Oxyethira*. In het volgend seizoen zal getracht worden de ♂ ♂ ervan op te sporen. Met deze drie nieuwe aanwinsten is het aantal bekende inlandsche *Trichoptera* gestegen tot 158.

Verder kan Spr. nog de vondst van een tiental ♂ -imagines van *Agraylea pallidula* McL. vermelden, eveneens behoorende tot de *Hydroptilidae*, welke alleen voor Nederland naar de opgave van Mej. de Vos (l.c.) naar larvenmateriaal, uit het Naardermeer afkomstig, bekend was. Spr. deed zijne vondst op 4 Sept. 1936 in een ballon van eene lamp op eene waranda in een der Hotels aan den Plasmolen. Volgens den eigenaar van het hotel was de ballon 14 dagen voordien nog schoongemaakt, zoodat de ingevlogen insecten gedurende de laatste weken van Augustus moeten hebben rondgevlogen.

Als bijzonderheid kan nog worden vermeld, dat Spr. op 3 Januari j.l. aan de Dunobron te Oosterbeek een ♀ imago verzamelde van de aldaar het vorige jaar ontdekte *Apatania fimbriata* Pict. (zie Ent. Ber. Dl. IX, no. 211, 1 Sept. 1936 p. 261—264). Het was omstreeks 12 uur 's middags tijdens zonnig weer, met ter plaatse eene luchttemperatuur van 13.5° C en eene watertemperatuur van 8 $\frac{3}{4}$ ° C!

5. Ten slotte wensch Spr. nog eene enkele opmerking te maken over de *Neuroptera* s.str. Ook hiervan zijn weer enkele nieuwe soorten voor de fauna te vermelden. Bij het ordenen der collectie te Wageningen trof Spr. een ♀ van *Inocellia crassicornis* Schumm. aan, eene Rhabdide (kameelhalsvlieg) gevangen in 1906 in de omgeving van Breda door Smits van Burgst. Dit insect heeft eene zeer groote verspreiding in het Palaearticum tot in Siberië en Japan toe, maar schijnt overal zeldzaam te zijn. In onze naaste omgeving werd het in Westfalen gevangen. Met deze soort mede, is het aantal bekende inlandsche *Rhabdidae* tot 8 gestegen (zie Mac Gillavry Ent. Ber. Dl. 4, no. 88, 1 Mrt. 1916, p. 254—257).

Eene tweede nieuwe soort voor de fauna vond Spr. onder het Neuropteroiden-materiaal, hem door Rector Cremers uit het Museum te Maastricht ter determinatie toegestuurd. Het is *Micromus paganus* L., behoorende tot de *Hemerobidae*, waarvan 2 exemplaren aanwezig waren, één gevangen te Rijckholtz 10.VII, 1935 en één te Mechelen (L.) 10.VI.34.

Door een ongelukkig toeval ging het laatste exemplaar verloren.

Verder zag Spr. nog eene eigenaardige, afwijkende *Chrysopa*-soort, door den heer K o o r n n e e f in Aug. 1921 te Baarn gevangen. Het dier is vooral door zijne smalle vleugels gekenmerkt. Het is Spr. nog niet gelukt, dit dier op naam te brengen, maar het zal nader onderzocht worden.